

ligesom jeg ogsaa kunde gaa med til en Skole for Lærerinder i det hele. Hvis jeg erkender, at det er nødvendigt, og at det i høj Grad vil fremme det, vi alle ønske fremmet, nemlig vor Folkeskole, der dog er det til Grund liggende i mange Maader for Landets hele øvrige Udvikling, saa erkender jeg til fulde, at man ikke skal spare paa nogle Tusinder, naar man er overbevist om, at det er det bedste. Men i disse Spørgsmaal her se de Herrer nok, at jeg staaar meget tvivlende; jeg er ikke for Øjeblikket tilbøjelig til at mene, at en saadan Statskole, som her foreslaaet, er noget, der ubetinget trænges til, men det kan man jo nærmere overveje. Det er jo muligt, at jeg kan blive overbevist, jeg staaar ikke paa noget saadant absolut principielt Standpunkt.

Jeg skal slutte med at udtale, at det er en fuldstændig rigtig og god Sætning, der staaar i Motiverne, at der er Trang til Bogelærerinder, og det er efter min Mening den eneste Vej, der bliver fremkommelig til at saa vort Almuestolevæsen løftet, at saa Bogelærerinderne frem. Og det er ikke mindst nødvendigt i de mindre gode Egne, men lad mig tilføje, det er ogsaa nødvendigt i de gode Egne; der bliver det ganske vist paa en anden Maade, der kan Bogelærerindeskolen forbindes med selve Hovedskolen, fordi Vejlangderne ikke er saa store. Der kan man altsaa saa den fulde Klasseinddeling og saa en egentlig Førstelærer, som kan føre Tilsyn med Ledelsen, foruden at han selv er Lærer; det kan man ikke i de spredte Egne, der er man nødt til at sprede Bogeskolerne ud, fordi Vejlangderne ellers ere altfor store.

Jeg er enig med den første ærede Taler i, at det er uheldigt, at der i mange Lærerdistrikter omkring i Landet er de saakaldte Bladsfer for „ugifte“ Lærere. Skal man beholde Lærerne, saar man derved de mindre gode Kræfter, og det er uheldigt; saar man gode Kræfter, er der en evindelig Stiften, og det er endnu mindre heldigt eller i hvert Fald lidet heldigt for Undervisningen. — Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale denne Sag til fortsat Overvejelse og Forhandling; det er en Sag, der i det hele fortjener en nøjere Prøvelse.

Bjerre: Den sidste ærede Taler gjorde opmærksom paa, at vi slippe de private Seminarier og Lærerinderne saa overmaade billigt, og det kan ikke nægtes, det gøre vi ogsaa. Naar vi sammenligne, hvad vi give dertil her i Danmark med, hvad der gives f. Eks. i England, hvor man ligesom hos os holder paa Privatinstitutionen, er vort ingen Ting; der give de nemlig til private omtrent lige saa meget, som vi give til dem, der uddannes paa de officielle Anstalter. Men det er tillige et Moment, der taler for, at vi ikke ere inde paa den rigtige Vej, naar vi for at spare Penge, sige; Tag I den Eksamen og lad os slippe saa billigt som muligt; hvordan I tage den, bliver Jeres egen Sag.

Naar det ærede Medlem talte om Resultaterne fra de kongelige Seminarier og de private Seminarier, og sagde, at man ikke kunde lægge saa megen Vægt paa disse bedre Resultater fra de kongelige Seminarier, fordi de kunde styde saa mange ud, maa jeg dertil sige, at det er desværre ikke Tilfældet. Sid de kunde! men de kunne netop ikke, for naar man undtager et eneste Seminarium, melder der sig ikke flere, end de ere nødte til at tage, hvis de skulle have det fulde Antal. Det hænger naturligvis sammen med denne ulykkelige Kenden til Bjerne, som man i vore Dage er kommen ind paa alle Vegne, fordi man tror, det er bedst at komme der ind; og det hænger naturligvis ogsaa sammen med, at man ved Loven af 1857 § 4 og senere ogsaa ved Loven af 1867 har stillet de fgl. Seminarier lige med andre Seminarier, saaledes at man har taget en stor Del af de Fordele bort, som der var ved at være paa de kongelige Seminarier. Skulle vi have private Seminarier, som med Held skulle kunne konkurrere med de kongelige, maa de naturligvis ligge i Bjerne. Som Forholdene nu ere, er der kun et eneste Seminarium, der kan vælge, de andre maa tage, hvad der er, og ere derfor i den Henseende ganske ligestillede med de private. Naar saa Resultatet bliver bedre paa de kongelige Seminarier end paa de private, saa er det et Bevis for, at Arbejdet gaar solidere og støtttere der. Men saaledes som jeg udtrykkelig betonede det, det er ikke